

16 oktober 2018

Nota van beantwoording op de concept-omgevingsvergunning 'Landelijk gebied, Van Boekerenweg, Zonnepark Noord'

	Zienswijze	Beoordeling	Voorgestelde wijziging
1.	Bewoner Westerparallelstraat, Stadskanaal		
1.1	De ontwikkelaar staat bekend om grond aan te kopen, vergunningen te regelen, waarna de grond verkocht wordt aan een andere partij. Indiener zienswijze verzoekt om Bibob-toets uit te voeren.	Indien er sprake is van rechtmatige aankoop van gronden, gecombineerd met het aanvragen van een omgevingsvergunning zoals vastgelegd in een wettelijke procedure en er zou vervolgens grondverkoop aan een derde partij plaatsvinden, is er geen concrete aanleiding tot twijfel met betrekking tot het integer handelen van een ontwikkelaar ten aanzien van de bovenbeschreven activiteit. Een Bibob-toets acht het college derhalve op dit punt niet noodzakelijk. Deze overweging is in lijn met de rechtspraak op dit aspect (zie ECLI:NL:RVS:2018:2122, r.o. 9.1).	Zienswijze wordt niet overgenomen.
1.2	Indiener geeft aan het geen goede keuze te vinden dat PowerField dit plan ontwikkelt. Indiener verzoekt de weigering van PowerField als ontwikkelaar.	Voor het in behandeling nemen van een aanvraag omgevingsvergunning geldt het gelijkheidsbeginsel. De omgevingsvergunning-aanvraag van PowerField neemt de gemeente op dezelfde wijze in behandeling als alle andere aanvragen van zonneparken door andere ontwikkelaars. Daarbij wordt de gemeente benaderd door de ontwikkelaar met een potentiële locatie en niet andersom. PowerField heeft voldaan aan de voorwaarden zoals gesteld in de integrale gebiedsvisie 'Stadskanaal op zon', het	Zienswijze wordt niet overgenomen.

	Zienswijze	Beoordeling	Voorgestelde wijziging
		provinciale beleid omtrent ontwikkeling zonneparken en voldoet aan de voorwaarden voor wat betreft het verlenen van een omgevingsvergunning. Derhalve was er voor het college geen reden om de omgevingsvergunningsaanvraag te weigeren.	
1.2.a	De gemeente Stadskanaal zou samen met woningcorporatie Lefier en inwoners van Stadskanaal-Noord een energiecoöperatie moeten oprichten voor het ontwikkelen van zonneparken.	De gemeente beschouwt het niet als haar taak om zonneparken te ontwikkelen en/of te beheren. De gemeente faciliteert initiatiefnemers hiertoe en maakt daarmee onder voorwaarden de ontwikkeling van een zonnepark eventueel mogelijk. De gemeente is van mening dat de oprichting van een lokale energie-coöperatie vanuit de samenleving moet ontstaan (bottom-up benadering). Tijdens het voortraject van onderhavig zonnepark zijn dergelijke initiatieven niet ontplooid.	Zienswijze wordt niet overgenomen.
1.2.b	Daarbij dienen eerst daken bedekt moeten worden met zonnepanelen om daarna gebruik te maken van de agrarische gronden	De gemeente Stadskanaal heeft als doel om in 2050 energieneutraal te zijn. Om dit doel te bereiken dient 2.400 terajoule (TJ) energie op een duurzame wijze te worden opgewekt. De gemeente Stadskanaal heeft gekozen om dit doel te bereiken door middel van zonneparken. Ter indicatie: één hectare zonnepark levert 4 TJ energie op. Om volledige energieneutraliteit te bereiken is 600 hectare zonnepark nodig. Dergelijke oppervlaktes kunnen niet alleen gerealiseerd worden op daken. De inzet van agrarische gronden hiervoor is ook noodzakelijk.	Zienswijze wordt niet overgenomen.
1.3	Indiener geeft aan dat omwonenden last hebben van de nabijgelegen biovergistingsinstallatie en dat daarom de plannen voor een zonnepark op deze	In het voortraject is door PowerField – na overleg met omwonenden en andere belanghebbenden- onderzocht of de	Zienswijze wordt niet overgenomen.

	Zienswijze	Beoordeling	Voorgestelde wijziging
	<p>locatie extra gevoelig liggen. Indiener geeft aan van mening te zijn dat het plan te dicht grenst aan de bebouwing. Hierdoor is kans op bezwaar groter.</p>	<p>biovergistingsinstallatie verplaatst zou kunnen worden. Dit is niet mogelijk gebleken. De komst van het zonnepark in combinatie met de biovergistingsinstallatie heeft naar verwachting geen onevenredige cumulatieve effecten tot gevolg, dit mede met inachtneming van de resultaten van de nodige onderzoeken zoals uitgevoerd in het kader van deze aanvraag. Wanneer omwonenden bezwaar hebben tegen de komst van het zonnepark dan kon men van de gelegenheid gebruik maken om een zienswijze in te dienen. Van deze mogelijkheid hebben vier omwonenden gebruik gemaakt.</p> <p>Voor wat betreft de ligging nabij de bebouwde kom in relatie tot de landschappelijke inpassing van het zonnepark kan worden opgemerkt dat er een maatwerktraject is opgestart met het bouwheerschap van de provincie Groningen. Hierbij is ook gekeken naar de afstand van het zonnepark ten opzichte van de bebouwde kom (Esdoornstraat). Geconstateerd is dat de minimale afstand van 350 m voldoende groot is om te voldoen aan de eisen aan goede ruimtelijke ordening.</p> <p>Bovendien –mede in het kader van de kans op bezwaren vanwege de locatie nabij de bebouwde kom aldus opgemerkt door indiener– stelt de provinciale verordening (artikel 2.42.1 Zonneparken) dat afgeweken kan worden van het bestemmingsplan of beheersverordening voor het plaatsen van zonneparken op basis van een gemeentelijke, integrale gebiedsvisie aangewezen locaties. Deze visie heeft vorm</p>	

	Zienswijze	Beoordeling	Voorgestelde wijziging
		<p>gekregen in de gebiedsvisie “Stadskanaal op zon”. In deze gebiedsvisie zijn diverse locaties onderzocht en is de betreffende locatie aangewezen als een geschikte plek voor een zonnepark. Hierbij is eveneens rekening gehouden met de historisch gegroeide landschapsstructuur; de afstand tot andere ruimtelijke elementen en de evenwichtige ordening en in de omgeving passende maatvoering en vormgeving van de voorzieningen voor de opwekking van zonne-energie. Daarnaast biedt de ruimtelijke onderbouwing als onderdeel van de omgevingsvergunning inzicht in de mogelijkheid voor omwonenden om te participeren in de ontwikkeling en opbrengst van het zonnepark zoals is opgenomen in de provinciale verordening. Concreet heeft dit vorm gekregen in het Participatieplan Stadskanaal, waarin verschillende manieren zijn opgenomen om te participeren voor geïnteresseerden en omwonenden. Ten tijde van de inloopmomenten en overige contactmomenten is hierover met omwonenden en belanghebbenden gesproken.</p>	
1.3.a	<p>Indiener stelt dat rijk en provincie enkel akkoord gaan met de ontwikkeling als er voldoende draagvlak is voor de ontwikkeling van het zonnepark en direct voordeel krijg door aanleg en gebruik van het zonnepark.</p>	<p>De gemeente is vergunningverlener en heeft de aanvraag getoetst aan allereerst het relevante gemeentelijke beleid (in casu de visie Stadskanaal op zon). Uit deze visie blijkt dat gemeente eist dat de initiatiefnemer het gesprek aan gaat met omwonenden om te bepalen of en onder welke voorwaarden</p>	<p>Zienswijze wordt niet overgenomen.</p>

	Zienswijze	Beoordeling	Voorgestelde wijziging
		<p>planologische medewerking kan worden verleend aan zonneparken. De initiatiefnemer heeft voldoende aangetoond de dialoog met omwonenden en andere belanghebbenden ten behoeve van het creëren van draagvlak te hebben aangegaan, op verschillende momenten en in verschillende constructies (mondeling en schriftelijk, zowel met omwonenden gemeenschappelijk als met afzonderlijke bewoners/belanghebbenden gedurende het gehele plantraject). Dit blijkt eveneens uit het beperkte aantal zienswijzen van omwonenden. Zie hiervoor ook de reactie onder 1.3.</p> <p>Voor de vergunningverlening heeft er op grond van artikel 3.1.1 Besluit ruimtelijke ordening vooroverleg plaatsgevonden met relevante bestuursorganen, waaronder de provincie en waterschap. Er is een maatwerktraject doorlopen met het Bouwheerschap van de provincie voor wat betreft de landschappelijk inpassing. Het Bouwheerschap is vervolgens schriftelijk akkoord gegaan met de landschappelijke inpassingsplan. Het onderdeel draagvlak is hierbij ook beoordeeld en heeft derhalve niet geleid tot een negatief oordeel van de provincie.</p> <p>Voor een zonnepark van deze grootte geldt de Rijkscoördinatieregeling. Indien er redelijkerwijs niet te verwachten valt dat de toepassing van de Rijkscoördinatieregeling de procedure in betekende mate zal versnellen of dat er geen andere aanmerkelijke voordelen zijn, kan de Rijkscoördinatieregeling buiten</p>	

	Zienswijze	Beoordeling	Voorgestelde wijziging
		toepassing worden verklaard. Deze buiten toepassing verklaring is aangevraagd bij het ministerie van Economische Zaken en Klimaat. Op 8 mei 2018 heeft het ministerie de buiten toepassing verklaring van de Rijkscoördinatieregeling toegekend. Bij het aanvragen van de verklaring is door de gemeente aangegeven op welke wijze de omwonenden zijn geïnformeerd. Nadere informatie omtrent het draagvlak staat beschreven onder 1.3.c.	
1.3.b	Indiener geeft aan teleurgesteld te zijn in het feit dat de omwonenden geen direct voordeel zullen verkrijgen van het zonnepark.	PowerField stort een bijdrage in het gebiedsfonds van de Stichting Gebiedsfonds. Een substantieel deel van deze bijdrage is specifiek bedoeld voor Stadskanaal Noord. Deze bijdrage dient ingezet te worden voor gebiedsversterkende en/of duurzaamheidsmaatregelen. Hierdoor profiteert Stadskanaal Noord direct van de komst van het zonnepark.	Zienswijze wordt niet overgenomen.
1.3.c	Draagvlak en voordeel omwonenden blijkt niet uit de stukken.	Draagvlak is lastig meetbaar. Desalniettemin dient de gemeente het onderdeel draagvlak te beoordelen. In onderhavige procedure is onder andere gekeken naar het doorlopen voortraject en naar de hoeveelheid en de inhoud van de zienswijzen. Er hebben meerdere bijeenkomsten over het zonnepark aan de Van Boekerenweg plaatsgevonden waarbij ontwikkelaar, omwonenden en gemeente aanwezig waren. <ul style="list-style-type: none"> • Op 12 april 2018 heeft de eerste algemene informatieavond plaatsgevonden in de Noordstee. Hiervoor zijn ruim 350 huishoudens uitgenodigd. Tijdens deze avond 	Zienswijze wordt niet overgenomen.

	Zienswijze	Beoordeling	Voorgestelde wijziging
		<p>konden omwonenden voorstellen aandragen voor wat betreft de landschappelijke inpassing. Ook werd men uitgenodigd om deel te nemen in een werkgroep om mee te denken over de maatschappelijke inpassing. Hier kon men zich voor inschrijven. De voorstellen die zijn aangedragen voor de landschappelijke inpassing zijn meegenomen en gewogen in het maatwerktraject met het Bouwheerschap van de provincie Groningen.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Op 1 mei 2018 is de werkgroep voor de maatschappelijke inpassing bijeen gekomen. Zes omwonenden hadden zich aangemeld voor de werkgroep en er was een afvaardiging van Wijkraad Noord en woningcorporatie Lefier aanwezig. Tijdens deze avond was de hoogte van de bijdrage van PowerField in het gebiedsfond nog niet bekend, maar zijn al wel de eerste ideeën aangedragen voor eventuele bestedingen van het gebiedsfonds. • Op 19 juni 2018 heeft er een tweede algemene informatieavond plaatsgevonden. Hiervoor zijn weer ruim 350 huishoudens uitgenodigd. Tijdens de avond is onder andere de landschappelijke inpassing van het zonnepark gepresenteerd. Deze landschappelijke inpassing is met inspraak van omwonenden (zie eerste informatieavond 12 april) en het maatwerktraject van het Bouwheerschap tot stand gekomen. Ook is op deze avond de hoogte van de bijdrage van PowerField in het gebiedsfonds bekend gemaakt en is de 	

	Zienswijze	Beoordeling	Voorgestelde wijziging
		<p>werking van de Stichting Gebiedsfonds uitgelegd.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vanaf 2 augustus 2018 heeft de ontwerpvergunning 'Landelijk gebied, Van Boekerenweg zonnepark Noord' zes weken ter inzage gelegen. De gemeente heeft 750 huishoudens schriftelijk op de hoogte gesteld van de terinzagelegging. De terinzagelegging heeft geresulteerd in acht zienswijzen, waarvan de afzenders van vier zienswijzen afkomstig zijn uit Stadskanaal Noord. <p>Gezien het zorgvuldige proces tot nu toe is geconcludeerd dat er voldoende draagvlak is om het vervolgproces te organiseren.</p> <p>Voor wat betreft het voordeel voor de buurt wordt verwezen naar de beantwoording van zienswijze 1.3.b.</p>	
1.3.d	Voordeel gebiedsfonds weegt niet op tegen de negatieve effecten van het zonnepark.	<p>De gemeente heeft geconcludeerd dat er geen sprake is van onevenredige milieueffecten, mede met inachtneming van de conclusies uit de verschillende verrichte milieuonderzoeken, die als bijlage aan de ruimtelijke onderbouwing zijn toegevoegd.</p> <p>Overlast door schittering van de zonnepanelen zal minimaal zijn door de hoek van inval en de hoek van uitval van het zonlicht. Hierdoor zal de reflectie van het zonlicht altijd omhoog gericht zijn waardoor er op maaiveldniveau nauwelijks sprake kan zijn van reflectie.</p> <p>Derhalve deelt de gemeente niet de opvatting van indiener als het gaat om overlast ten opzichte van de voordelen van het gebiedsfonds.</p>	Zienswijze wordt niet overgenomen.

	Zienswijze	Beoordeling	Voorgestelde wijziging
1.3.e	Verzoek tot heroverwegen locatie richting een dunbevolkt gebied of bijvoorbeeld een industrieterrein.	Het heroverwegen van een andere locatie is niet van toepassing. De aanvraag heeft betrekking op de locatie aan de Van Boekerenweg. Deze gronden zijn ook in eigendom van de aanvrager. Daarbij is de locatie op grond van de integrale gebiedsvisie 'Stadskanaal op Zon' gelegen in de zogenaamde oplaadzone en daarmee aangewezen als potentiële locatie voor de ontwikkeling van grootschalige zonneparken.	Zienswijze wordt niet overgenomen.
1.4	Het bouwverkeer zal zowel aan de noord- als zuidkant door de woonwijk rijden, wat hinder oplevert. Een goede oplossing zou zijn om bij de rotonde bij de Van Boekerenweg een nieuwe afslag te creëren voor de ontsluiting van het bouwverkeer.	De gemeente en PowerField gaan akkoord met het voorstel om een nieuwe afslag te creëren aan de rotonde bij de Van Boekerenweg en Atlantislaan. De Van Boekerenweg betreft echter een provinciale weg. De provincie dient ook akkoord te gaan met het voorstel. Ambtelijk is vooralsnog positief gereageerd op de aanpassing. Na de provinciale instemming wordt een tijdelijke toegangsweg bij de rotonde van de van Boekerenweg aangelegd. Voor aanvang van de bouw van het zonnepark worden hierover afspraken gemaakt met PowerField. Bij de bouw van het zonnepark is het aantal verkeersbewegingen beperkt verdeeld over de tijd. Mocht de provincie niet akkoord gaan dan heeft de ontwikkeling betrekking op de volgende hoeveelheid verkeersbewegingen: op een vrachtwagen gaan 648 panelen. In totaal bestaat het zonnepark uit 237 636 panelen. Hetgeen neerkomt op circa 370 vrachtwagens. Als bijvoorbeeld de bouw 100 werkdagen in beslag neemt dan gaat het om gemiddeld 4 vrachtwagens per dag aan panelen. Andere	Voor de bouwfase van het project wordt na instemming van de wegbeheerder, de provincie Groningen, gebruik gemaakt van een tijdelijke aansluiting op de rotonde. Voor het te verrichten onderhoud na voltooiing zijn de aansluitingen op de locaties zoals nu aangegeven geschikt.

	Zienswijze	Beoordeling	Voorgestelde wijziging
		materialen zorgen ook voor verkeersbewegingen, maar hier zijn relatief gezien minder vrachtwagens voor nodig.	
1.5	Bewoners aan de zuidkant hebben direct zicht op het park. Door schittering van het zonlicht in de ochtenden zou dit hinder met zich mee kunnen brengen.	Door de hoek van inval en de hoek van uitval van het zonlicht zal reflectie van het zonlicht altijd omhoog gericht zijn waardoor er (op maaiveld niveau) geen sprake kan zijn van reflectie door de zonnepanelen en zeker niet aan de zuidkant van het zonnepark. Daarnaast komt er op verzoek van omwonenden, naar aanleiding van de tweede inloopavond een groenstrook aan de zuidzijde van het zonnepark waardoor er geen zicht meer is op de panelen en er dus ook geen sprake kan zijn van schittering. Tot slot is er tussen de woonbebouwing aan de Esdoornlaan en het zonnepark minimaal 350 meter afstand, zo ook is er enige afscherming door het reeds aanwezige (voormalige) agrarische bedrijf.	Zienswijze wordt niet overgenomen.
1.5.a	Bewoners hebben aangedragen om een natuurheuvel aan te leggen om het zicht op het park te ontnemen. Hier is in het ontwerp van de ontwikkelaar niks mee gedaan. Indiener vindt dit onbehoorlijk.	Tijdens een informatieavond hebben omwonenden ideeën aangedragen voor wat betreft de landschappelijke inpassing. Eén van de ideeën betrof het aanleggen van een natuurheuvel om het zicht op het zonnepark te onttrekken. Deze en andere ideeën ten aanzien van de landschappelijke inpassing zijn meegenomen en gewogen in het maatwerktraject met het Bouwweerschap van de provincie. Dit maatwerktraject is een verplicht onderdeel van de procedure. Geconcludeerd is dat een natuurheuvel niet past in het veenkoloniale landschap en dat een	Zienswijze wordt niet overgenomen.

	Zienswijze	Beoordeling	Voorgestelde wijziging
		haag landschappelijk gezien beter tot zijn recht komt. Op deze wijze wordt deels tegemoet gekomen aan de wens om het zicht op het zonnepark te beperken.	
1.6	Indiener verzoekt om meer duidelijkheid te verschaffen over het type zonnepanelen.	Het type zonnepaneel dat door de ontwikkelaar wordt toegepast voor het zonnepark is Astronergy 330 – 345 W Polycrystalline PV Module. In hoofdstuk 2 van de ruimtelijke onderbouwing staat nadere informatie over de inrichting van het gebied met zonnepanelen en overige ruimtelijke elementen. De kwaliteit van een individueel zonnepaneel is overigens niet ruimtelijk relevant in de beoordeling van de aanvraag om omgevingsvergunning.	Zienswijze wordt niet overgenomen.
1.7	Indiener wil graag weten in hoeverre de bewoners, de wijk, de voorzieningen in de wijk, de gemeente en Lefier participeren in het plan van deze ondernemer. Indiener verzoekt om het participatieplan af te keuren en nadere eisen te stellen aan participatie. Participeren is mede-eigenaarschap. Gebiedsfonds alleen is niet voldoende.	Er zijn verschillende vormen van participatie te onderscheiden. Eén vorm hiervan is mede-eigenaarschap. In het voortraject is er vanuit Stadskanaal Noord niet gebleken dat er behoefte bestond aan mede-eigenaarschap in het zonnepark. Mocht die behoefte er wel bestaan dan kan het gebiedsfonds een oplossing bieden. Wellicht is het mogelijk om met financiële ondersteuning vanuit het gebiedsfonds een lokale energiecorporatie op te richten. Op deze wijze kan er indirect geprofiteerd worden van het zonnepark. Verwezen wordt ook naar de reactie onder 1.3.	Zienswijze wordt niet overgenomen.
1.7.a	Nergens blijkt hoe omwonenden kunnen participeren in het zonnepark.	De initiatiefnemer stort een bijdrage in het gebiedsfonds. Een substantieel deel van deze bijdrage is specifiek bedoeld voor Stadskanaal Noord waarbij te zijner tijd omwonenden initiatieven voor uitwerking kan aandragen.	Zienswijze wordt niet overgenomen.

	Zienswijze	Beoordeling	Voorgestelde wijziging
		<p>Indien het initiatief een investering is in gebiedsversterkende of duurzaamheidsmaatregelen dan kan het initiatief financieel ondersteund worden vanuit het gebiedsfonds. Tijdens de informatieavonden is men geïnformeerd.</p> <p>Omwonenden kunnen niet direct participeren in dit specifieke zonnepark, maar hebben wel de mogelijkheid om mee te doen in het Participatieplan Stadskanaal van de initiatiefnemer (zie bijlage 11 van de ruimtelijke onderbouwing zoals deze ter inzage heeft gelegen). Deze regeling voorziet naast deelname in de planvorming ook in financiële participatie.</p>	
1.7.b	Indiener is van mening dat de gemeente initiatiefnemer moet zijn bij ontwikkeling van zonneparken.	De gemeente heeft niet als taakstelling om zonneparken te ontwikkelen. Het ontwikkelen van zonneparken is een private aangelegenheid. De gemeente is wel heel nauw betrokken bij de ontwikkeling van een zonnepark. De gemeente heeft hierin een sturende (bestuursrechtelijke, toetsende) rol en een faciliterende rol voor wat betreft het participatieproces en vergunningverlening.	Zienswijze wordt niet overgenomen.
1.7.c	Laat inwoners profiteren van de inkomsten die het zonnepark genereert.	Zie reactie 1.7 en 1.7.a.	Zienswijze wordt niet overgenomen.
1.7.d	Indiener stelt voor om het zonnepark direct te laten aansluiten op sociale voorzieningen zoals het zwembad en de ijsbaan.	Het is vooralsnog technisch gezien niet mogelijk om een zonnepark direct aan te sluiten op voorzieningen zoals het zwembad en ijsbaan. Het zonnepark wordt aangesloten op het net. Mochten zwembad en ijsbaan willen profiteren van zonne-energie, dan biedt PowerField de mogelijkheid om met korting zonnepanelen aan	Zienswijze wordt niet overgenomen.

	Zienswijze	Beoordeling	Voorgestelde wijziging
		te schaffen. Zie hiervoor ook de reactie onder 1.3.	
1.7.e	Indiener geeft aan dat de keus om zonne-energie op landbouwgrond te realiseren niet verstandig is, omdat de landbouwgrond in een belangrijke functie voorziet.	In het koersdocument "Stadskanaal Koersvast" wordt de ambitie uitgesproken om in 2050 energieneutraal te zijn. Zonne-energie is een kansrijk middel om dit doel te bereiken. Om geheel energieneutraal te worden zijn op meerdere terreinen inspanningen nodig, waaronder het aanleggen van zonneparken. In onze gemeente wordt ruimte geboden voor het opwekken van 2.400 terajoule aan zonne-energie per jaar. Dit komt staat gelijk aan een ruimtebeslag voor zonneparken van 600 ha. De noodzaak van voldoende landbouwgrond is evident. Onder andere om deze reden is het gemeentelijke grondgebied onderverdeeld in twee zones: de oplaadzone en de landschappelijke zone. De oplaadzone biedt potentie voor grootschalige opwekking van zonne-energie. In de landschappelijke zone is onder voorwaarden kleinschalige energieopwekking mogelijk. De landschappelijke zone heeft een beschermd status. Deze gebieden vertegenwoordigen een bezit dat huidige en toekomstige waarde biedt voor landschap, ecologie, recreatie, economie (waaronder landbouw) en leefklimaat.	Zienswijze wordt niet overgenomen.
1.7.f	Kennis nemen van document RVO	Geen inhoudelijke zienswijze.	Zienswijze wordt niet overgenomen.
1.8	Kwaliteit grond aangetast door zonnepark	Voor zover bij de gemeente bekend heeft een zonnepark geen negatief effect op de bodemkwaliteit. Zie hiervoor ook de reactie onder 1.10 en 1.10 a en 2.a.5.	Zienswijze wordt niet overgenomen.
1.9	Indiener verzoekt de gemeente om nader te onderzoeken of de netinpassing haalbaar is.	In Stadskanaal is netinpassing inderdaad niet direct mogelijk. Er is gezamenlijk met TenneT,	Zienswijze wordt niet overgenomen.

	Zienswijze	Beoordeling	Voorgestelde wijziging
		Enexis en de provincie gezocht naar een oplossing hiervoor. Het 110 kV schakelstation in Meeden heeft beperkte ruimte beschikbaar. Zodra de omgevingsvergunning voor onderhavig zonnepark is verleend zal nader beschouwd worden door TenneT of netinpassing in Meeden tot de mogelijkheden behoort. Hierover zijn reeds verkennende gesprekken door initiatiefnemer gaande. Het blijft uiteindelijk de verantwoordelijkheid van de ontwikkelaar om het park op het netwerk aan te sluiten.	
1.10	Indiener kaart aan dat het mogelijk is dat de grond verontreinigd zal raken door uitspoeling van metalen uit de zonnepanelen.	Op dit moment is het bij de gemeente niet bekend dat zonneparken bodemverontreiniging veroorzaken. Ook is dit niet bekend bij provincie, Omgevingsdienst en het waterschap. Deze partijen hebben eveneens de ontwikkeling beoordeeld en geen van deze partijen hebben geconcludeerd dat de ontwikkeling het risico van bodemverontreiniging met zich meebrengt. Zie hiervoor ook de reactie 2.a.5.	Zienswijze wordt niet overgenomen.
1.10.a	Indiener verzoekt om bodemvervuiling te monitoren of nader te onderzoeken	Eventuele ontwikkelingen omtrent bodemverontreiniging in relatie tot zonneparken zullen worden gevolgd. Wanneer blijkt dat zonneparken bodemvervuiling tot gevolg hebben dan zal hier te zijner tijd een oplossing voor gezocht moeten worden. Zie ook de reactie onder 1.10 en 1.10 b.	Zienswijze wordt niet overgenomen.
1.10.b	In omgevingsvergunning staat het risico van bodemvervuiling niet benoemd.	De Omgevingsdienst heeft de aanvraag omgevingsvergunning beoordeeld op milieutechnische aspecten. Uit die beoordeling is niet gebleken dat het zonnepark het risico	Zienswijze wordt niet overgenomen.

	Zienswijze	Beoordeling	Voorgestelde wijziging
		van bodemverontreiniging met zich meebrengt (zie reactie 1.10 en 1.10a).	
2.	Bewoner Esdoornstraat, Stadskanaal		
2.1	Indiener geeft aan van mening te zijn dat het bouwverkeer beter ontsloten zou kunnen worden via de rotonde aan de Van Boekerenweg en de Atlantislaan. Het betreft een kinderrijke woonwijk en door de ontsluiting via de Van Boekerenweg en Atlantislaan te realiseren, wordt de woonwijk ontzien van bouwverkeer, hetgeen ten goede komt van de verkeersveiligheid.	Zie reactie 1.4	Voor de bouwfase van het project wordt na instemming van de wegbeheerder, de provincie Groningen, gebruik gemaakt van een tijdelijke aansluiting op de rotonde. Voor het te verrichten onderhoud na voltooiing zijn de aansluitingen op de locaties zoals nu aangegeven geschikt.
2.a	Aanvulling: Bewoner Esdoornstraat, Stadskanaal		
2.a.1	PowerField is een onbetrouwbare partner omdat het negatief in de publiciteit is geweest over grondtransacties.	De zienswijze bevat een waardeoordeel en geen ruimtelijk relevante overweging. De stelling in de zienswijze is geen grondslag waarop de gemeente een aanvraag omgevingsvergunning niet in behandeling kan nemen. Zie hiervoor ook de reactie onder 1.1.	Zienswijze wordt niet overgenomen.
2.a.2	Indiener geeft aan van mening te zijn dat het bouwverkeer beter ontsloten zou kunnen worden via de rotonde aan de Van Boekerenweg en de Atlantislaan. Het betreft een kinderrijke woonwijk en door de ontsluiting via de Van Boekerenweg en Atlantislaan te realiseren, wordt de woonwijk ontzien van bouwverkeer, hetgeen ten goede komt van de verkeersveiligheid.	Zie reactie 1.4.	Voor de bouwfase van het project wordt na instemming van de wegbeheerder, de provincie Groningen, gebruik gemaakt van een tijdelijke aansluiting op de rotonde. Voor het te verrichten onderhoud na voltooiing zijn de aansluitingen op de locaties zoals nu aangegeven geschikt.
2.a.3	Indiener geeft aan het geen goede keuze te vinden om landbouwgrond te gebruiken voor zonneparken.	Zie reactie 1.7.e	Zienswijze wordt niet overgenomen.
2.a.4	Indiener geeft te kennen dat netinpassing een probleem is.	Problematiek voor wat betreft netinpassing in Oost Groningen is bekend bij de gemeente. De netbeheerders TenneT en Enexis zijn	Zienswijze wordt niet overgenomen.

	Zienswijze	Beoordeling	Voorgestelde wijziging
		gezamenlijk met de provincies Groningen en Drenthe en de gemeente Stadskanaal aan het zoeken naar een oplossing. Zie reactie 1.9.	
2.a.5	Indiener geeft aan dat er mogelijk bodemverontreiniging kan ontstaan door de uitspoeling van metalen in de grond.	De aanleiding voor deze stelling heeft mogelijk betrekking op het onderzoek in een Duits artikel in Die Welt. Het onderzoek trekt een en ander uit zijn verband en verwijst vooral naar de recycling van gebruikte zonnepanelen in ontwikkelingslanden waar dit niet op een nette wijze gebeurt. De (zware) metalen die toegepast worden in een zonnepaneel bevinden zich tussen de achterzijde van het paneel en de voorzijde van het paneel. Deze achterzijde bestaat uit een EP folie, de voorzijde uit een glasplaat, dit geheel is afgedicht met veelal een aluminium rand. Zolang de panelen niet beschadigd zijn is er geen sprake van uitspoeling van de metalen.	Zienswijze wordt niet overgenomen.
2.a5.a	Er gelden Europese regels voor uitspoeling van (zware) metalen, maar hiervan zijn zonnepanelen uitgezonderd. Voor zekerheid en garantie dient de leverancier aangesloten te zijn bij de Stichting Garantiefonds Zonne-energie.	De Stichting Garantiefonds Zonne-energie garandeert aanbetalingsgarantie, fabrieksgarantie en geschillenregelingen voor kleinschalige initiatieven (bijvoorbeeld zonnepanelen op particuliere daken). Niet bedoeld voor grootschalige ontwikkelingen van zonneparken. Daarbij garandeert het niet dat er geen bodemverontreiniging optreedt door uitspoeling van (zware) metalen. Zie reactie 2.a.5.	Zienswijze wordt niet overgenomen.
2.a.6	Indiener geeft aan dat voor de productie en transport van zonnepanelen energie wordt gebruikt die niet altijd duurzaam is opgewekt en	Dit aspect is niet ruimtelijk relevant en valt daardoor buiten de kaders van de beoordeling van de aanvraag om omgevingsvergunning.	Zienswijze wordt niet overgenomen.

	Zienswijze	Beoordeling	Voorgestelde wijziging
	daarom minder duurzaam zijn dan verwacht.		
2.a.7	Op locatieniveau dient ontwikkelaar in gesprek te treden met omwonenden en gemeente over de te nemen maatregelen voor wat betreft het verkrijgen van draagvlak. De ontwikkelaar heeft twee informatieavonden georganiseerd waarbij weinig omwonenden aanwezig waren. Omwonenden hebben namelijk het gevoel dat er niet naar hen geluisterd wordt. Dit komt door de situatie met de biovergistingsinstallatie.	In het kader van de gemeentelijke visie "Stadskanaal op zon" is er gekozen voor potentiële locaties voor zonneparken, zie ook onder reacties onder 1.2, 1.3 en 1.3a. Onderhavige locatie is aan dit beleid getoetst en akkoord bevonden. Dit is eveneens onderstreept door provincie, waterschap en omgevingsdienst. De gelopen procedure omtrent de biovergistingsinstallatie staat los van de realisatie van zonneparken en het daarin gelopen traject tot nu toe. Indien er sprake zou zijn van een gebrek aan vertrouwen in de gemeente had men dit kunnen aangegeven tijdens de inloopavonden. Verwezen wordt eveneens naar de reacties onder 1.3 a en 1.3 c.	Zienswijze wordt niet overgenomen.
2.a.7.a	De omwonenden is een worst voorgehouden in de vorm van het gebiedsfonds, maar hier hebben de omwonenden niets aan. Beter was geweest dit bedrag in een fonds te stoppen waarmee direct omwonenden duurzaamheidsmaatregelen kunnen financieren voor hun woningen.	Er zijn verschillende subsidiemogelijkheden voor het treffen voor duurzaamheidsmaatregelen voor particuliere woningen. Het gebiedsfonds is bedoeld om gebiedsversterkende maatregelen in de directe omgeving van een zonnepark te treffen. Dit betreft collectief voordeel voor omwonenden en overige betrokkenen. Zie hiervoor ook de reactie onder 2.a.7.	Zienswijze wordt niet overgenomen.
2.a.7.b	Er is geen sprake geweest van een driehoeksoverleg. De direct omwonenden en de gemeente is niet gehoord. Het was een verkooppraatje van de ontwikkelaar.	Er zijn twee informatieavonden georganiseerd. Daarnaast is er een werkgroep maatschappelijke inpassing opgericht, en zijn er meerdere gesprekken geweest met de wijkraad noord. Eveneens heeft het driehoeksgesprek plaatsgevonden, de verslagen hiervan zijn als bijlage in de ruimtelijke onderbouwing opgenomen. Eveneens wordt verwezen naar de	Zienswijze wordt niet overgenomen.

	Zienswijze	Beoordeling	Voorgestelde wijziging
		reactie onder 2.a.7 en 2.a.7.a.	
2.a.8	<p>Indiener vreest voor cumulatief effect van de verschillende initiatieven rondom duurzame energieopwekking in de omgeving van Stadskanaal Noord: windmolens, zonnepark, en biovergistingsinstallatie. Voor wat betreft het zonnepark vreest de indiener schitteringen.</p>	<p>Voor wat betreft duurzame energieopwekking is er inderdaad een hoop gaande in en in de directe nabijheid van Stadskanaal Noord. De Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State heeft besloten dat de ontwikkeling van de windmolens aan Drentse zijde doorgang kan vinden. Ook is de vergunning van de biovergistingsinstallatie onherroepelijk. Overlast door schittering van de zonnepanelen zal minimaal zijn door de hoek van inval en de hoek van uitval van het zonlicht. Hierdoor zal de reflectie van het zonlicht altijd omhoog gericht zijn waardoor er op maaiveldniveau nauwelijks sprake kan zijn van reflectie. Daarnaast komt er op verzoek van omwonenden, naar aanleiding van de tweede inloopavond ook een groenstrook aan de zuidzijde van het zonnepark waardoor er geen zicht meer is op de panelen en er dus ook geen sprake kan zijn van schittering. Zie hiervoor ook de reactie onder 1.5.</p>	Zienswijze wordt niet overgenomen.
3.	Bewoners / bedrijf aan de Esdoornstraat		
3.1	<p>Indiener geeft aan dat de ontwikkeling van het zonnepark een verlegging van een hoofdwaterweg tot gevolg heeft. Deze hoofdwaterweg is verantwoordelijke voor de wateraanvoer naar de sloot van de indiener. De wateraanvoer wordt dus afgesneden door de ontwikkeling.</p>	<p>In de ruimtelijke onderbouwing behorende bij de aanvraag omgevingsvergunning is door een onafhankelijk adviesbureau (Sweco, zie bijlage 10) een waterplan opgesteld. Het waterschap heeft hiermee ingestemd. In dit waterplan is rekening gehouden met de aan- en afvoer van het water. De hoofdwatergang die door het perceel loopt wordt verlegd. De watergang aan de noordkant wordt verbreed ter</p>	Zienswijze wordt niet overgenomen.

	Zienswijze	Beoordeling	Voorgestelde wijziging
		compensatie en om een open verbinding te houden. Er verandert dus niets in de aan- en afvoer van het water ten opzichte van de huidige situatie. In figuur 5 van het wateradvies in bijlage 10 staat aangegeven dat er een verbinding blijft met de sloot van de indiener.	
3.1.a	De bestaande hoofdwaterweg kan niet gedempt worden zonder eerst in overleg te treden met de aanliggende grondeigenaar. Indiener geeft aan dat dit overleg niet heeft plaatsgevonden.	De hoofdwatergang wordt niet gedempt maar verlegd. Hierdoor verandert de situatie van de indiener niet.	Zienswijze wordt niet overgenomen.
3.1.b	Het afsluiten van de wateraanvoer is in strijd met artikel 39 van Burgerlijk Wetboek boek 5. De eigenaar van een erf mag niet aan eigenaars van andere erven hinder toebrengen door wijziging te brengen in de loop, hoeveelheid en hoedanigheid van over zijn erf stromend water of van het grondwater, dan wel door gebruik van water dat zich op zijn erf bevindt en in open gemeenschap staat met water op eens ander erf.	Het afsluiten van de wateraanvoer is niet aan de orde. Zie hiervoor ook de reactie onder 3.1 en 3.1 a.	Zienswijze wordt niet overgenomen.
3.1.c	Indiener geeft aan dat bij waterhuishouding de gedachten vaak uit gaan richting waterafvoer. Dit teeltseizoen laat zien hoe belangrijk de beschikking over voldoende wateraanvoer is. Dit voor de mogelijkheid tot beregning en veenoxidatie. Dit heeft directe gevolgen voor de financiële rentabiliteit van het agrarische bedrijf van indiener.	Zie reactie 3.1, zo ook wordt verwezen naar de ruimtelijke onderbouwing omtrent waterbergend vermogen, bijlage 10 en specifiek naar de conclusies in hoofdstuk 4. Volledigheidshalve wordt opgemerkt dat het waterschap verantwoordelijk is voor het vastgestelde peilbeheer, en daarmee voor de wateraanvoer in gebieden. Daarbij met inachtneming van het extreem droge zomer- en najaar in zowel dit gebied als in geheel Nederland.	Zienswijze wordt niet overgenomen.
3.1.d	Bij het verleggen van de hoofdwaterweg wordt het leefgebied van de poelkikker bedreigd. De	Ten aanzien van het verleggen van de watergang heeft voldoende overleg met het	Zienswijze wordt niet overgenomen.

	Zienswijze	Beoordeling	Voorgestelde wijziging
	ontwikkelaar heeft het realiseren van een nieuwe waterweg aan de noordkant voor ogen met een diepte van respectievelijke 0,4 en 0,5 m ¹ . Indien er vraagt zich af hoe de nieuwe hoofdwaterweg verantwoordelijk kan zijn voor de waterhuishouding en tegelijkertijd ondiep kan zijn ten behoeve van de poelkikker?	desbetreffende waterschap plaats gevonden. Hieruit is een watervergunning vergeven met bijbehorende maatregelen. Met inachtneming van deze waterkundige maatregelen heeft de provincie de verklaring van geen bedenkingen ingevolge de Wet natuurbescherming afgegeven (activiteitenplan poelkikker). In het activiteitenplan en in bijlage 10 van de ruimtelijke onderbouwing is aangegeven dat de betreffende sloot wordt verbreed. Dit ten behoeve van het accuraat werkend waterhuishoudingssysteem ter plaatse, maar ook ten gunste van de poelkikker zoals aangegeven in het activiteitenplan. De poelkikker gedijt goed in minder diepe wateren. Door de sloot te verbreden kan deze voldoende ondiep blijven ten gunste van de flora en is een goede water aan- en afvoer gegarandeerd.	
3.1.e	De gevolgen van de ontwikkeling op het onderhoud en de kwaliteit van de hoofdwaterweg is niet nader onderzocht. De gevolgen voor de waterhuishouding zijn daardoor niet in te schatten.	Zie reactie 3.1, 3.1.c en 3.1.d.	Zienswijze wordt niet overgenomen.
3.1.f	Tussen de sloot en het hekwerk is geen pad aangelegd voor onderhoud. De sloot in onderhoudsplichtig conform artikel 2.4.3.d van de Keur Waterschap Hunze en Aa's. Aangrenzende eigenaren zijn voor de halve breedte van de sloot verantwoordelijk voor het onderhoud. Indien er vraagt zich af hoe de ontwikkelaar kan voldoen aan de onderhoudsplicht als er een hek bij de sloot staat.	Deze inspraakreactie heeft waarschijnlijk betrekking op de watergang aan de noordwestzijde. Op de bouwtekening is aangegeven dat de afstand vanaf de rand van de sloot tot aan de zonnepanelen 9 meter is. De afstand van de zonnepanelen tot aan het hekwerk is 4 meter. Dit betekent dat er tussen het hekwerk en de sloot een strook van 5 meter aanwezig is. Deze strook is ruim	Zienswijze wordt niet overgenomen.

	Zienswijze	Beoordeling	Voorgestelde wijziging
		<p>voldoende om het onderhoud aan deze watergang op een correcte wijze uit te kunnen voeren.</p>	
3.2	<p>Volgens indieners is er maar één toegangsweg mogelijk, namelijk via de Wildeplaats. Deze weg is niet ingericht voor bouwverkeer en dat zou kunnen leiden tot kapotgereden bochten en bermen, beschadigingen aan het wegdek en gevaarlijke verkeerssituaties.</p>	<p>Het terrein kan op meerdere manieren ontsloten worden. Wildeplaats is inderdaad één van de mogelijkheden. Hiervoor moet het bouwverkeer echter door de woonwijk heen, hetgeen onwenselijk wordt gevonden in verband met de verkeersveiligheid in de wijk. Momenteel wordt uitgezocht of een tijdelijke aansluiting op de rotonde aan de Van Boekerenweg ook mogelijk is. Hierdoor wordt Stadskanaal Noord ontzien van het bouwverkeer en daarmee Wildeplaats ook. Volledigheidshalve wordt opgemerkt dat als er sprake zou zijn van een secundaire ontsluiting via de Wildeplaats zal voorafgaand aan de bouw met de eigenaar van deze weg een overeenkomst opgesteld waarbij zonnepark Stadskanaal (of de bouwer van het zonnepark) opdraait voor de eventuele schade die wordt aangericht aan deze weg tijdens de bouw. Indien er de verwachting is dat de weg beschadigd raakt door de aanleg van het zonnepark kunnen bijvoorbeeld rijplaten gelegd worden. Verder kan voorafgaand aan de bouw een vooropname van de weg gemaakt worden waarbij de staat van de weg wordt vastgelegd en na de bouw zal gekeken worden of er sprake is van beschadiging.</p>	<p>Voor de bouwfase van het project wordt na instemming van de wegbeheerder, de provincie Groningen, gebruik gemaakt van een tijdelijke aansluiting op de rotonde. Voor het te verrichten onderhoud na voltooiing zijn de aansluitingen op de locaties zoals nu aangegeven geschikt.</p>
3.3	<p>Indieners vrezen daling van de waarde van het onroerend goed.</p>	<p>Wanneer indiener van mening is dat de waarde van zijn/haar onroerend goed in waarde daalt</p>	<p>Zienswijze wordt niet overgenomen.</p>

	Zienswijze	Beoordeling	Voorgestelde wijziging
		door de komst van het zonnepark dan bestaat de mogelijkheid tot het indienen van een planschadeverzoek.	
3.4	Indieners geven aan dat het beoogde akkervogelgebied van de initiatiefnemer zal leiden tot meer akkervogels en daarmee neemt het risico op wildschade toe.	Akkervogels worden in hun voortbestaan bedreigd. De provincies hebben zich gecommitteerd om de akkervogels te beschermen zoals opgenomen in de provinciale verordening. Als compensatie voor de ontwikkeling van het zonnepark dient de ontwikkelaar een akkervogelgebied in te richten. Of hiermee het risico op wildschade toeneemt is vooralsnog onduidelijk. Indien dit het geval zou zijn, wordt er op gewezen dat bij indiener bekend mag worden geacht dat dit terrein en omliggende gronden door de provincie formeel zijn vastgesteld als zijnde leefgebied akkervogels met de bijbehorende gevolgen (toename akkervogels) van dien.	Zienswijze wordt niet overgenomen.
3.4.a	Bij het ontbreken van beheer zal dit perceel veranderen in een onbeheersbare bron onkruiden voor de nabije omgeving. De percelen van indiener zijn direct aangrenzend en hierdoor zal het leiden tot een verhoging van de teeltkosten.	Voor het beheer van het akkervogelgebied is een beheerplan opgesteld. Hierin is opgenomen dat de monitoring wordt uitgevoerd in de eerste 3 tot 5 jaar na aanleg van de vogelakker, wanneer de grootste wijzigingen in vegetatie en vogeldichtheid en -samenstelling op zullen treden. Naar aanleiding van de resultaten van de monitoring kan worden bepaald of het beheer van de vogelakker moet worden gewijzigd of aangevuld en kan worden bepaald of voortzetting van het monitoringsonderzoek wenselijk is. Hetgeen indiener aandraagt kan daarbij betrokken worden, indien blijkt dat de door de indiener voorziene gevolgen aan de orde zijn. Verwezen wordt eveneens naar de	Zienswijze wordt niet overgenomen.

	Zienswijze	Beoordeling	Voorgestelde wijziging
		reactie onder 3.4.	
4.	Bewoner Esdoornstraat		
4.1	Volgens indiener is in de plannen de gebruikte benaming van Esdoornstraat (achter biovergistingsinstallatie) onjuist.	Het klopt dat de Esdoornstraat foutief staat weergegeven op de tekening. Deze omissie op de tekening wordt bij de eventuele vaststelling van het besluit hersteld.	Zienswijze wordt overgenomen. De betreffende tekening zal worden aangepast. De Esdoornstraat zal worden verwijderd bij de locatie van de biovergistingsinstallatie.
4.2	Indiener geeft aan dat de ingetekende groene buffer niet ten gunste van de Esdoornstraat is voor wat betreft het uitzicht. Hierover dient overleg plaats te vinden eer er begonnen kan worden met de bouwwerkzaamheden.	In de vervolgitwerking zal met omwonenden gekeken worden of en hoe een afschermdende groenvoorziening het best ingevuld kan worden. Hierbij dient rekening te worden gehouden met de afstand tot de gasbuis en de verlegde weg lang de zuidwestrand.	In de vervolgitwerking zal met omwonenden gekeken worden of, en hoe een afschermdende groenvoorziening het best ingevuld kan worden.
4.3	Indiener geeft aan het geen goed idee te vinden dat het werkverkeer door de Esdoornstraat zal gaan rijden. Esdoornstraat is hiervoor niet ingericht en werkverkeer over deze weg zou kunnen leiden tot onveilige verkeerssituaties. Indiener geeft als alternatief een aansluiting op de rotonde aan de Van Boekerenweg.	De gemeente kan zich vinden in het voorstel. De Van Boekerenweg is echter een provinciale weg. Of het zonnepark tijdelijk hierop aangesloten kan worden wordt nu onderzocht bij de provincie.	Voor de bouwfase van het project wordt na instemming van de wegbeheerder, de provincie Groningen, gebruik gemaakt van een tijdelijke aansluiting op de rotonde. Voor het te verrichten onderhoud na voltooiing zijn de aansluitingen op de locaties zoals nu aangegeven geschikt.
4.4	Indiener geeft aan dat door een groene omheining en door de zonnepanelen het uitzicht ontnomen zal gaan worden.	De komst van het zonnepark gaat inderdaad invloed hebben op het uitzicht van indiener. Het zonnepark komt op een afstand van ruim 350 m ¹ van de Esdoornstraat. Daartussen wordt ook een akkervogelgebied aangelegd. Het is van belang op te merken dat bestendigde rechtspraak uitgaat dat het recht op een blijvend vrij uitzicht niet bestaat.	Zienswijze wordt niet overgenomen.
4.5	Indiener geeft aan van mening te zijn dat er ook onderzoek gedaan zou moeten worden naar groot wild in het gebied.	Voor het projectgebied is de volgende wet- en regelgeving op het gebied van natuurbescherming relevant: de Wet natuurbescherming (Wnb) en de provinciale Omgevingsvisie en -verordening.	Zienswijze wordt niet overgenomen.

	Zienswijze	Beoordeling	Voorgestelde wijziging
		De Wnb is op 1 januari 2017 in werking getreden en betreft zowel soortenbescherming als bescherming van (Europese) natuurgebieden. In de Wnb is de bescherming van specifieke natuurgebieden geregeld. In onderhavig gebied is afdoende onderzoek gepleegd naar aanwezigheid en ligging van natuurgebieden. Daarnaast is onderzoek gedaan naar flora en fauna (soortenbescherming). Uit dit onderzoek blijkt dat de natuurwaarde in het plangebied gekarakteriseerd kan worden als laag. Vanuit provinciezijde is eveneens aangegeven dat het verrichtte onderzoek naar gebieden en soorten (en daarmee ook naar groot wild) afdoende is verricht.	
5.	Bewoner/bedrijf Esdoornstraat		
5.1	Aan de zuidwestkant van het zonnepark is een vogelweide gepland, deze loopt over de eigendomsgrens van de indiener. De grond behoort tot het akkerbouwbedrijf van de indiener. Indiener denkt dat het om een fout gaat en hoopt dat zijn grond geen bestemming zal krijgen als vogelweide.	Met indiener is contact geweest. Na dit overleg is het terrein van het akkervogelgebied verkleind en is de desbetreffende tekening ook aangepast, en door de provincie geaccordeerd als akkervogelgebied.	Terrein van het akkervogelgebied is verkleind en de desbetreffende tekening is ook aangepast.
5.2	De vogelweide is gepland aangrenzend aan een akkerbouw gebied. Indiener is bang dat dit overlast zal gaan geven aan de bestaande akkerbouw door verspreiding van onkruid en wildschade. Indiener stelt voor vogelweide binnen het zonnepark in te plannen.	Zie hiervoor de reactie 3.4 en 3.4.a.	Zienswijze wordt niet overgenomen.
6.	Bewoner Veenstraat	De zienswijze is buiten de ter inzage termijn binnengekomen en zal derhalve niet	Zienswijze niet ontvankelijk.

	Zienswijze	Beoordeling	Voorgestelde wijziging
		inhoudelijk worden beoordeeld. De zienswijze heeft ook betrekking op de ontwikkeling van een zonnepark bij bedrijvenpark Vleddermond. In deze procedure zal de zienswijze inhoudelijk worden afgehandeld.	
7.	Windpark Oostermoer Exploitatie B.V.		
7.1	Indiener stelt geen toets te hebben aangetroffen waarin wordt aangetoond dat het Lofar-instrument goed kan blijven functioneren in relatie tot de komst van onderhavig zonnepark. Indiener geeft aan dat er een risico bestaat dat de EMC-straling vanuit het zonnepark gereflecteerd zal worden op de windturbines van het windpark Oostermoer.	Het projectgebied ligt ruimschoots buiten het invloedsgebied van de centrale Lofar-telescoop. Ook bevinden zich binnen een afstand van meer dan 2 kilometer rond het zonnepark geen buitenstations van Lofar. Gezien deze afstanden worden geen risico's op de reflectie van straling verwacht.	Zienswijze wordt niet overgenomen.
8.	Inwoner stad Groningen		
8.1	Indiener stelt voor om subsidiestroom in eigen beheer te doen, omdat de planologische procedure ook al geheel door de gemeente wordt afgehandeld.	In december vindt een evaluatie plaats in de gemeenteraad op de visie 'Stadskanaal op zon'. De door indiener gedane suggesties worden ambtelijk meegegeven in de evaluatie. De opmerkingen van indiener zijn echter geen gronden op basis waarvan de aangevraagde omgevingsvergunning geweigerd, gewijzigd of heroverwogen moet worden. Het college dient te besluiten op het aangevraagde initiatief.	Zienswijze wordt niet overgenomen.
8.2	Indiener stelt voor om onder het zonnepark een kassencomplex te laten aanleggen. Zodoende kan de elektriciteit rechtstreeks gebruikt worden en kan de restwarmte worden hergebruikt.	Zie de reactie onder 8.1.	Zienswijze wordt niet overgenomen.
8.3	Indiener pleit ervoor om een accucentrale op te richten, waar de overcapaciteit van het zonnepark naartoe kan worden geleid.	Zie de reactie onder 8.1.	Zienswijze wordt niet overgenomen.

	Zienswijze	Beoordeling	Voorgestelde wijziging
9.	Lokale energie-coöperatie		
9.1	Indiener wordt geconfronteerd met onderhavige ontwerp-omgevingsvergunning. Het bevreemdt indiener dat de gemeente particuliere initiatiefnemers van zonneparken niet eerst doorverwijst naar een lokale energie-coöperatie van burgers.	De gemeente is ook groot voorstander van de ontwikkeling van zonneparken door een lokale energie-coöperatie. Het is echter niet een voorwaarde in de integrale gebiedsvisie 'Stadskanaal op zon'. Elke zonneparkprocedure is maatwerk en het betrekken van een energie-coöperatie bij onderhavig project was niet aan de orde.	Zienswijze wordt niet overgenomen.
9.1.a	Gemeente gaat voorbij aan de belangen van de burgers. Indiener stelt voor om een pas op de plaats te maken om deze omissie te herstellen.	Deze veronderstelling wordt niet gedeeld met de indiener van de zienswijze. De belangen van de omwonenden zijn nadrukkelijk meegewogen in de besluitvorming. De afstand van het park, de landschappelijke inpassing, de bijdrage gebiedsfonds en de werkgroep zijn concrete voorbeelden hiervan. In december vindt er overigens een evaluatie plaats in de gemeenteraad. Het standpunt van de indiener zal ambtelijk worden meegegeven in deze evaluatie.	Zienswijze wordt niet overgenomen.
9.1.b	Participatie en draagvlak zijn essentieel voor de energietransitie en daarmee voor de uitvoerbaarheid. Het is wenselijk om belanghebbenden goed te betrekken bij de planvorming en in staat te stellen financieel te participeren. Goed georganiseerde tenders en het verwerven van draagvlak bij omwonenden door (financiële) participatie is van belang voor het ondersteunen en bevorderen van een voorspoedige uitrol.	Verwezen wordt naar de reactie onder 1.3, 1.3.a en 1.3.c.	Zienswijze wordt niet overgenomen.
9.1.c	Ambitie is om 50% van nieuwe hernieuwbare energie productie op land in eigendom komt van de lokale omgeving. Binnen de gemeente	In het buitengebied van de gemeente Stadskanaal zijn nog geen zonneparken ontwikkeld. Er lopen nu een aantal concrete	Zienswijze wordt niet overgenomen.

	Zienswijze	Beoordeling	Voorgestelde wijziging
	Stadskanaal is dit nog 0%.	projecten waarvan bij sommige het oprichten van een energie-coöperatie speelt. Gezien de oppervlakte aan zonneparken die de visie mogelijk maakt (600 ha) kan de vraag gesteld worden of het realistisch is dat 50% daarvan in eigendom komt van de lokale omgeving. Naast (financiële) participatie heeft de gemeente ook de doelstelling om in 2050 energieneutraal te zijn. De gemeente onderstreept dat, waar mogelijk, zeker gezamenlijk opgetrokken moet worden met lokale energie-coöperaties.	
9.1.d	Indiener nodigt de gemeente uit om spoedig tot een samenwerkingsrelatie te komen met de energie-coöperatie om de doelstelling van 50% alsnog veilig te stellen. Er moet volgens indiener eenerschikking plaatsvinden van onderhavig plan door de vergunning voorlopig niet te verlenen. Vergunningverlening kan plaatsvinden als er een voorwaarde aan verbonden wordt dat een lokale- of regionale energie-coöperatie deelnemer is in het plan. Deze voorwaarde ontbreekt in de huidige vergunning.	Het gezamenlijk optrekken met een lokale energie-coöperatie is geen verbindende voorwaarde om mee te werken met een initiatief en is daarmee ook geen reden om een omgevingsvergunning te weigeren bij het ontbreken van een dergelijke voorwaarde. In het gemeentelijk beleid is dit eveneens weergegeven. Zie hiervoor ook de reactie onder 1.2.	Zienswijze wordt niet overgenomen.
9.2	Het tekort doen aan verenigingsleven kan tegen de gemeente keren. Het verenigingsleven heeft inkomsten energieopwekking nodig voor hun voortbestaan en is genooddaakt om meer een beroep te doen op de gemeente.	Het verenigingsleven kan een verzoek indienen bij de stichting gebiedsfonds. De gemeente onderschrijft nut en noodzaak van het verenigingsleven. In het kader van gebiedsversterkende maatregelen kan het verenigingsleven financieel ondersteund worden door de stichting die het gebiedsfonds beheert. De ontwikkeling van een zonnepark en daarmee de bijdrage die de ontwikkelaar in het gebiedsfonds bijdraagt is een kans voor veel verenigingen. Verwezen wordt naar de reactie onder 9.2, 1.3, 1.3.a, 1.3 b en 1.3.c.	Zienswijze wordt niet overgenomen.

	Zienswijze	Beoordeling	Voorgestelde wijziging
9.3	De afspraken tussen omwonenden en initiatiefnemer is ruim onvoldoende. Op basis van de informatie, die bekend is bij indiener, worden omwonenden onvoldoende gecompenseerd. Door in dit plan samen te werken met een energie-coöperatie van burgers kunnen alle burgers profiteren van de energietransitie. Nu omwonenden en burgers in uw gemeente dit weten, is er geen draag vlak voor het beoogde plan.	Verwezen wordt naar de reactie onder 9.2, 1.3, 1.3.a, 1.3 b en 1.3.c.	Zienswijze wordt niet overgenomen.
9.4	De energie-coöperatie wendt geen akkerbouwgrond aan voor zonneparken. Indiener is tegen wanneer andere initiatiefnemers dit wel doen. Indiener onderschrijft visie van de Rabobank en LTO om de voedselproductie veilig te stellen en roept de gemeente op om ook vorm en betekenis te geven aan deze visie.	Verwezen wordt naar de reactie onder 1.2.b.	Zienswijze wordt niet overgenomen.
9.4.1	Indiener roept het bestuur van de provincie op om dit plan te blokkeren.	De provincie is reeds akkoord gegaan met het plan voor zover zij daartoe bevoegd zijn.	Zienswijze wordt niet overgenomen.